Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (deseto vijeće)

21. svibnja 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2006/126/EZ – Uzajamno priznavanje vozačkih dozvola – Razdoblje zabrane – Izdavanje vozačke dozvole od države članice prije stupanja na snagu razdoblja zabrane u državi članici uobičajenog boravišta – Razlozi odbijanja priznanja u državi članici uobičajenog boravišta valjanosti vozačke dozvole koju je izdala druga država članica“

U predmetu C-339/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Oberlandesgericht Nürnberg (Njemačka), odlukom od 26. lipnja 2014., koju je Sud zaprimio 14. srpnja 2014., u prekršajnom postupku protiv

Andreasa Wittmanna,

SUD (deseto vijeće),

u sastavu: C. Vajda, predsjednik vijeća, A. Rosas (izvjestitelj) i E. Juhász, suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za A. Wittmanna, W. Säftel, *Rechtsanwalt*,

— za Europsku komisiju, G. Braun i N. Yerrell, u svojstvu agenata,

odlučivši, nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez njegovog mišljenja,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 11. stavka 4. Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama (SL L 403, str. 18.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 8., str. 107.).

* Jezik postupka: njemački

2 Zahtjev je upućen u okviru prekršajnog postupka protiv A. Wittmanna zbog toga što je 16. svibnja 2013. upravljao motornim vozilom na njemačkom teritoriju bez posjedovanja vozačke dozvole koja je u tu svrhu potrebna.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodne izjave 2. i 15. Direktive 2006/126 glase:

„(2) Propisi o vozačkim dozvolama bitan su dio zajedničke prometne politike, doprinose poboljšanju sigurnosti prometa na cestama i omogućavaju slobodno kretanje osoba koje namjeravaju steći boravište u državi članici koja nije država koja je dozvolu izdala. S obzirom na važnost osobnih prijevoznih sredstava, posjedovanje vozačke dozvole koju je priznala država članica domaćin promiče slobodu kretanja osoba i pravo poslovnog nastana. […]

[…]

(15) Radi sigurnosti prometa na cestama, države članice moraju imati mogućnost primjene svojih nacionalnih propisa o oduzimanju, privremenom oduzimanju, produljenju i poništenju vozačkih dozvola svim imateljima dozvola koji imaju uobičajeno boravište na njihovom državnom području.“

4 Sukladno članku 2. stavku 1. te direktive, države članice uzajamno priznaju vozačke dozvole koje su izdale.

5 Članak 11. stavak 4. te direktive propisuje:

„Država članica odbit će izdati vozačku dozvolu podnositelju zahtjeva čija je vozačka dozvola u drugoj državi članici ograničena, privremeno oduzeta ili oduzeta.

Država članica odbit će priznati valjanost svake vozačke dozvole koju je izdala druga država članica osobi čija je vozačka dozvola na području ove prve države članice ograničena, privremeno oduzeta ili oduzeta.

Država članica može također odbiti izdati vozačku dozvolu podnositelju zahtjeva čija je vozačka dozvola u drugoj državi članici ukinuta.“

Njemačko pravo

6 U njemačkom pravu relevantne su odredbe Pravilnika o uključivanju osoba u cestovni promet (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr – Fahrerlaubnis-Verordnung), u verziji od 10. siječnja 2013. (u daljnjem tekstu: FeV).

7 Članak 28. stavak 1. FeV-a propisuje načelo u skladu s kojim valjana vozačka dozvola Europske unije ili Europskog gospodarskog prostora (EGP) izdana u drugoj državi članici ovlašćuje njezina imatelja na upravljanje motornim vozilom u Njemačkoj.

8 Stavak 4. tog članka, kojim se propisuje iznimka od tog pravila, glasi:

„Ovlaštenje na temelju stavka 1. ne primjenjuje se na imatelje vozačke dozvole EU-a ili EGP-a

[…]

3. čija je vozačka dozvola oduzeta u Njemačkoj, na temelju privremene ili pravomoćne sudske odluke, ili na temelju neposredno izvršne ili konačne upravne odluke, čija je vozačka dozvola konačno odbijena ili čija vozačka dozvola nije oduzeta samo zato što je se imatelj u međuvremenu odrekao,

4. kojima se zbog pravomoćne sudske odluke ne može izdati vozačka dozvola,

[…]

Točke 3. i 4. prve rečenice primjenjuju se samo ako su mjere koje se ondje navode bile upisane u središnji prometni registar i ako nisu bile brisane na temelju članka 29. Zakona o cestovnom prometu […]“

Glavni postupak i prethodno pitanje

9 Prilikom kontrole cestovnog prometa 16. svibnja 2013. u Rothenburgu ob der Tauber (Njemačka) A. Wittmann, njemački državljanin, pokazao je vozačku dozvolu Unije koju su mu izdala poljska nadležna tijela.

10 Njemačka nadležna tijela, ocijenivši da se valjanost vozačke dozvole stečene u Poljskoj ne može priznati na njihovu teritoriju, pokrenula su protiv A. Wittmanna prekršajni postupak zbog vožnje bez vozačke dozvole. Ta tijela smatrala su da se on nije mogao koristiti poljskom vozačkom dozvolom zbog toga što je ranije osuđen u Njemačkoj te mu je određeno razdoblje zabrane stjecanja vozačke dozvole.

11 Posljedično, protiv njega je vođen postupak pred Amtsgerichtom Ansbach (kantonalni sud Ansbach), koji mu je 23. siječnja 2014. izrekao kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci zbog vožnje bez vozačke dozvole. Time je taj sud potvrdio stajalište njemačkih nadležnih tijela.

12 Što se tiče činjenica u postupku koji se vodi pred sudom koji je uputio zahtjev, taj sud navodi da je prilikom kontrole cestovnog prometa provedene 1. prosinca 2004. A. Wittmann pokazao krivotvorenu češku vozačku dozvolu. Amtsgericht Lindau (kantonalni sud Lindau), koji je bio teritorijalno nadležan sud, u presudi od 18. srpnja 2005. izrekao je samo razdoblje zabrane izdavanja vozačke dozvole, odnosno rok u kojem se ne smije izdati vozačka dozvola osobi koja nema vozačku dozvolu – zato što joj je ona već oduzeta ili zato što je osoba još nikad nije imala. Amtsgericht Lindau tako je odlučio zbog toga što je vozačka dozvola A. Wittmannu već bila oduzeta tijekom 2001. godine.

13 Ta presuda Amtsgerichta Lindau postala je pravomoćna 14. srpnja 2006. Razdoblje zabrane izdavanja započelo je 14. srpnja 2006. i završilo godinu dana kasnije, odnosno 14. srpnja 2007. Sukladno Prekršajnom zakonu, razdoblja zabrane izdavanja vozačke dozvole počinju teći tek kad presuda kojom se izriče kazna postane pravomoćna.

14 Iako nakon presude Amtsgerichta Lindau A. Wittmann nije zatražio novu vozačku dozvolu u Njemačkoj, 14. rujna 2005. dobio je vozačku dozvolu u Poljskoj, odnosno nakon izricanja presude od 18. srpnja 2005., ali prije nego što je ona postala pravomoćna i prije nego što je počelo teći jednogodišnje razdoblje zabrane.

15 A. Wittmann pokazao je svoju poljsku vozačku dozvolu prilikom kontrole cestovnog prometa u Rothenburgu ob der Tauber (Njemačka) 15. rujna 2009. Presudom od 4. svibnja 2010. izrečena mu je kazna oduzimanja slobode zbog vožnje bez vozačke dozvole, koju je on izdržao.

16 Tu istu poljsku vozačku dozvolu A. Wittmann pokazao je prilikom kontrole cestovnog prometa 16. svibnja 2013. iz točke 9. ove presude.

17 Presudom od 23. siječnja 2014. Amtsgericht Ansbach također je utvrdio da je A. Wittmann već jedanaest puta bio osuđivan zbog vožnje bez vozačke dozvole. Konkretno, njemačka vozačka dozvola oduzeta mu je 2001. i nakon toga u Njemačkoj mu nije izdana nikakva vozačka dozvola.

18 A. Wittmann podnio je reviziju protiv te presude od 23. siječnja 2014. Oberlandesgerichtu Nürnberg (viši regionalni sud Nürnberg). Izvršenje kazne zatvora odgođeno je do izricanja presude suda koji je uputio zahtjev.

19 Izrazivši sumnje u odnosu na eventualnu obvezu na temelju Direktive 2006/126 da prizna poljsku vozačku dozvolu, Oberlandesgericht Nürnberg odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Treba li članak 11. stavak 4. Direktive 2006/126 tumačiti na način da je s oduzimanjem vozačke dozvole izjednačena situacija kada vozaču vozila vozačka dozvola nije oduzeta samo zbog toga što mu je već ranije oduzeta, pa je stoga ne posjeduje, a istodobno je određeno da se toj osobi tijekom određenog razdoblja ni u kojem slučaju ne može izdati nova vozačka dozvola?“

O prethodnom pitanju

20 Sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 11. stavak 4. drugi podstavak Direktive 2006/126 tumačiti na način da mjeru kojom država članica, koja vozaču motornog vozila ne može oduzeti njegovu vozačku dozvolu zbog toga što je ona već ranije bila predmet odluke o oduzimanju, naloži da se toj osobi tijekom određenog razdoblja ne može izdati nova vozačka dozvola treba smatrati mjerom ograničavanja, privremenog oduzimanja ili oduzimanja vozačke dozvole u smislu te odredbe, s posljedicom da ona predstavlja prepreku priznavanju valjanosti svake vozačke dozvole koju izda druga država članica prije završetka tog razdoblja.

21 A. Wittmann smatra da se činjenice na temelju kojih su donesene ranije presude Suda u ovom području ne mogu usporediti s činjenicama u ovom postupku. Pozivajući se na sudsku praksu Suda o načelu uzajamnog priznavanja vozačkih dozvola (presuda Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, t. 46.), on ističe da se ne bi trebale dodavati nove iznimke od tog načela. On smatra da je Sud uveo dva jasna slučaja odstupanja, odnosno nepoštovanje zahtjeva boravišta, koje nema nikakvu ulogu u glavnom postupku, i, s druge strane, stjecanje strane vozačke dozvole nakon oduzimanja nacionalnog ovlaštenja ili tijekom razdoblja zabrane. A. Wittmann smatra da nije stekao svoju poljsku vozačku dozvolu tijekom razdoblja zabrane, s obzirom na to da je ta zabrana stupila na snagu tek nakon stjecanja te dozvole.

22 Europska komisija ističe da je sud koji je uputio zahtjev istaknuo sličnosti između ovog postupka i činjenica iz presude Weber (C-1/07, EU:C:2008:640). Ona smatra da treba ispitati postoje li između tih dvaju predmeta razlike koje opravdavaju različitu pravnu ocjenu. Prema njezinu mišljenju, to nije slučaj jer se A. Wittmann u odnosu na svoju poljsku vozačku dozvolu nalazi u situaciji sličnoj onoj u kojoj se nalazio optuženik u predmetu u kojem je donesena ta presuda Weber (C-1/07, EU:C:2008:640).

23 Valja podsjetiti da, u skladu sa stalnom sudskom praksom, članak 2. stavak 1. Direktive 2006/126, kao i članak 1. stavak 2. Direktive Vijeća 91/439/EEZ od 29. srpnja 1991. o vozačkim dozvolama (SL L 237, str. 1.), koja je prethodila Direktivi 2006/126, propisuje uzajamno priznavanje, bez ikakvih formalnosti, vozačkih dozvola koje izdaju države članice (vidjeti u tom smislu presude Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, t. 40. i Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, t. 43. i 44.).

24 Međutim, članak 11. stavak 4. drugi podstavak Direktive 2006/126 propisuje da država članica mora odbiti priznati valjanost svake vozačke dozvole koju u drugoj državi članici stekne osoba čija je vozačka dozvola na području prve države članice ograničena, privremeno oduzeta ili oduzeta.

25 Iz pojašnjenja koja je dostavio sud koji je uputio zahtjev proizlazi da, prije nego što je A. Wittmann 14. rujna 2005. stekao svoju poljsku vozačku dozvolu, Amtsgericht Lindau 18. srpnja 2005. izrekao mu je zabranu izdavanja njemačke vozačke dozvole. S obzirom na to da je presuda Amtsgerichta Lindau postala pravomoćna 14. srpnja 2006., zabrana izdavanja, posljedično, stupila je na snagu isti dan i završila godinu dana kasnije, odnosno 14. srpnja 2007. Nadalje, činjenice koje opravdavaju mjeru zabrane izdavanja vozačke dozvole u Njemačkoj utvrđene su 1. prosinca 2004., odnosno prije datuma izdavanja spomenute poljske vozačke dozvole.

26 Valja podsjetiti da je u predmetu u kojem je donesena presuda Weber (C-1/07, EU:C:2008:640) bila riječ o osobi koja je u Njemačkoj upravljala motornim vozilom pod utjecajem droga i kojoj je, uz novčanu kaznu, privremeno oduzeta vozačka dozvola na mjesec dana. Njemačka vozačka dozvola potom joj je oduzeta zbog istih činjenica. Nakon upravne odluke o privremenom oduzimanju njezine vozačke dozvole, ali prije nego što je ta odluka postala pravomoćna, i prije kasnije odluke kojom joj se izriče oduzimanje dozvole, ta je osoba stekla češku vozačku dozvolu koju su njemačka nadležna tijela odbila priznati.

27 U toj presudi Sud je utvrdio da članak 1. stavak 2. te članak 8. stavci 2. i 4. Direktive 91/439 nisu protivni tomu da država članica na svojem teritoriju odbije priznati pravo na upravljanje vozilom na temelju vozačke dozvole izdane u drugoj državi članici osobi kojoj je na teritoriju prve države članice izrečena mjera oduzimanja prava na upravljanje vozilom, iako je to oduzimanje izrečeno nakon izdavanja te dozvole, ako je ona stečena nakon odluke o privremenom oduzimanju dozvole izdane u prvoj državi članici te ako su i ta odluka i spomenuta mjera o oduzimanju opravdane razlozima koji su postojali na dan izdavanja druge vozačke dozvole (vidjeti u tom smislu presudu Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, t. 41. Vidjeti također presudu Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, t. 31.).

28 Točno je da se u glavnom postupku mjera izrečena A. Wittmannu razlikuje od mjera izrečenih F. Weberu zato što je F. Weber i dalje raspolagao svojom njemačkom vozačkom dozvolom kada je na njemačkom teritoriju počinio prekršaj iz predmeta u kojem je donesena presuda Weber (C-1/07, EU:C:2008:640), što nije bio slučaj s A. Wittmannom u trenutku prekršaja iz glavnog postupka. Međutim, okolnost da A. Wittmann više nije posjedovao njemačku vozačku dozvolu koja je mogla biti oduzeta nema utjecaja na svrhe primjene članka 11. stavka 4. drugog podstavka Direktive 2006/126. Naime, u takvim okolnostima zabranu stjecanja nove vozačke dozvole valja smatrati mjerom ograničavanja, privremenog oduzimanja ili oduzimanja u smislu te odredbe (vidjeti u tom smislu presudu Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, t. 33., u kojoj je Sud utvrdio da se mjera zadržavanja može smatrati mjerom privremenog oduzimanja iz članka 8. stavaka 2. i 4. Direktive 91/439).

29 Kako to ističe Komisija, isključivanje takvih mjera iz područja primjene članka 11. stavka 4. drugog podstavka Direktive 2006/126 značilo bi da bi osobe koje počine prometne prekršaje bez posjedovanja vozačke dozvole bile u boljem položaju od onih koje počine takve prekršaje uz posjedovanje vozačke dozvole. Takav rezultat bio bi suprotan cilju sigurnosti prometa na cestama, čija je važnost naglašena u uvodnim izjavama 2. i 15. te direktive.

30 Nalaganje državi članici obveze da prizna valjanost vozačke dozvole koju osobi izda druga država članica, iako je mjeru zabrane stjecanja vozačke dozvole u prvoj državi članici toj osobi ta država članica izrekla zbog činjenica nastalih prije nego što je druga država članica izdala spomenutu dozvolu, potaknulo bi počinitelje prekršaja na teritoriju jedne države članice kojima bi se mogla izreći takva mjera da odu u drugu državu članicu kako bi stekli novu dozvolu i tako izbjegli upravne ili kaznene posljedice tih prekršaja i konačno uništili povjerenje na kojem počiva sustav uzajamnog priznavanja vozačkih dozvola (vidjeti u tom smislu presudu Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, t. 39.).

31 U tom smislu nema utjecaja okolnost da je presuda kojom se izriče ta mjera postala pravomoćna nakon izdavanja vozačke dozvole u drugoj državi, s obzirom na to da je ta dozvola stečena nakon donošenja te presude i da su razlozi koji opravdavaju tu mjeru postojali na dan izdavanja te dozvole (vidjeti u tom smislu presudu Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, t. 36. i 41.).

32 Stoga na postavljeno pitanje valja odgovoriti da članak 11. stavak 4. drugi podstavak Direktive 2006/126 treba tumačiti na način da mjeru kojom država članica uobičajenog boravišta osobe, koja toj osobi, vozaču motornog vozila, ne može oduzeti njezinu vozačku dozvolu zbog toga što je ona već ranije bila predmet odluke o oduzimanju, naloži da se nova vozačka dozvola ne može izdati toj osobi tijekom određenog razdoblja – treba smatrati mjerom ograničavanja, privremenog oduzimanja ili oduzimanja vozačke dozvole u smislu te odredbe, s posljedicom da ona predstavlja prepreku priznavanju valjanosti svake vozačke dozvole koju izda druga država članica prije završetka tog razdoblja. U tom smislu nema utjecaja okolnost da je presuda kojom se izriče ta mjera postala pravomoćna nakon izdavanja vozačke dozvole u drugoj državi, s obzirom na to da je ta dozvola stečena nakon donošenja te presude i da su razlozi koji opravdavaju tu mjeru postojali na dan izdavanja te dozvole.

Troškovi

33 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (deseto vijeće) odlučuje:

Članak 11. stavak 4. drugi podstavak Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama treba tumačiti na način da mjeru kojom država članica uobičajenog boravišta osobe, koja toj osobi, vozaču motornog vozila, ne može oduzeti njezinu vozačku dozvolu zbog toga što je ona već ranije bila predmet odluke o oduzimanju, naloži da se nova vozačka dozvola ne može izdati toj osobi tijekom određenog razdoblja – treba smatrati mjerom ograničavanja, privremenog oduzimanja ili oduzimanja vozačke dozvole u smislu te odredbe, s posljedicom da ona predstavlja prepreku priznavanju valjanosti svake vozačke dozvole koju izda druga država članica prije završetka tog razdoblja. U tom smislu nema utjecaja okolnost da je presuda kojom se izriče ta mjera postala pravomoćna nakon izdavanja vozačke dozvole u drugoj državi, s obzirom na to da je ta dozvola stečena nakon donošenja te presude i da su razlozi koji opravdavaju tu mjeru postojali na dan izdavanja te dozvole.

Potpisi